

ОБЩИНА БУРГАС

8000 Бургас, ул. "Александровска" № 26
телефон: 056/840915-19; факс: 056/841314
електронна поща: obshtina@burgas.bg
www.burgas.bg

BURGAS MUNICIPALITY

26, Aleksandrovsk Street, 8000 Burgas, Bulgaria
Phone: +35956/840915-19; Fax: +35956/841314
e-mail: obshtina@burgas.bg
www.burgas.bg

ПК КЗД
ПК ОБ
ПК ПБ
12.11.2024.

ДО
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
БУРГАС

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТ ДИАНА САВАТЕВА – ЗАМ.-КМЕТ НА ОБЩИНА БУРГАС

ОТНОСНО: *Обобщен доклад за осъществени дейности през 2023 година на читалищата, намиращи се на територията на Община Бургас*

УВАЖАЕМИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

С решение на Общински съвет – Бургас от 20.12.2022 г., Протокол № 46, т. 24 е приета годишната програма за развитие на читалищната дейност за 2023 година в Община Бургас в изпълнение разпоредбите на Закона на народните читалища.

За изпълнение на посочената програма председателите на читалищата са длъжни да представят до 31 март пред Кмета на общината и Общинския съвет доклад за осъществените читалищни дейности, както и за изразходваните от държавния и общинския бюджета средства във връзка с чл.26а, ал.4 от Закона за Народните читалища.

Представени са доклади за осъществените читалищни дейности и годишни финансови отчети за изразходваните средства през 2023 г. от следните читалища:

1. НЧ „Пробуда 1880” – гр. Бургас
2. НЧ „Асен Златаров 1940” – гр. Бургас
3. НЧ „Изгрев 1909” – гр. Бургас
4. НЧ „Фар -1946” – гр. Бургас
5. НЧ „Любен Каравелов 1940” - гр. Бургас
6. НЧ „Пенчо Славейков 1983” – гр. Бургас
7. НЧ „Св. св. Кирил и Методий 1985” – гр. Бургас
8. НЧ „Паисий Хилендарски 1928” – гр. Бургас
9. НЧ „Христо Ботев 1937” – гр. Бургас
10. НЧ „Тракия - 2015“ – гр. Бургас
11. НЧ. „Преображение 2017г. – гр. Бургас“ – гр. Бургас
12. НЧ „Ереван 2022“ – гр. Бургас
13. НЧ „Обнова 1923” – гр. Бургас, кв. Ветрен
14. НЧ „Христо Ботев -1928” – гр. Бургас, кв. Банево
15. НЧ „Ангел Димитров 1929” – гр. Бургас, кв. Сарафово

16. НЧ „Петър Янев 1939” – гр. Бургас, кв. Крайморие
17. НЧ „Васил Левски 1937 ” – гр. Бургас, кв. Горно Езерово
18. НЧ „Просвета 1927” - гр. Бургас, кв. Долно Езерово
19. НЧ „Тракия 1930” – гр. Бургас, кв. Лозово
20. НЧ „Антон Страшимиров 1980” – гр. Бургас, кв. Черно море
21. НЧ „Възраждане -1927” – гр. Бургас, кв. Рудник
22. НЧ „Съгласие 1905” – гр. Българово
23. НЧ „Светлина 1928” – с. Брястовец
24. НЧ „Пробуда 1929” – с. Извор
25. НЧ „Пробуда 1929” – с. Равнец
26. НЧ „Просвета 1928” - с. Димчево
27. НЧ „Любен Каравелов 1948” – с. Драганово
28. НЧ „Просвета 1938” – с. Изворище
29. НЧ „Съзнание 1927” – с. Маринка
30. НЧ „Пробуда 1931” – с. Твърдица

Обобщението на читалищната дейност в Община Бургас през 2023 година отбелязва следните основни моменти:

Основните цели за развитието на читалищата са свързани с:

- възпитаване и утвърждаване на национално самосъзнание;
- съхраняване на местните обичаи и народни традиции;
- обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в населеното място;
- приобщаване към ценностите на науката, изкуството, културата;
- осигуряване на достъп до информация и разширяване знанията на хората.

Дейността на читалищата през изминалата година се отличава с разнообразие и съдържателност:

1. Уредба и поддръжка на библиотеки, читални, фото, фоно, филмо и видеотеки, както и достъп до база данни, съхранени чрез съвременните информационни носители, като се създаваха и поддържаха електронни информационни мрежи;
2. Развитие и подпомагане на любителското художествено творчество;
3. Организиране на школи, кръжоци, курсове, концерти, изложби, празненства, конкурси, чествания;
4. Събиране и разпространяване на знания за родния край;
5. Създаване и съхраняване на етнографски сбирки;
6. Предоставяне на компютърни и интернет услуги;
7. Организиране на младежки дейности и граждански инициативи.

I. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ:

1. Библиотечно-информационна:

През 2023 година библиотечно-информационната дейност в народните читалища беше от изключителна важност, със следните основни цели: разширяването на библиотечните услуги, комплектуване, поддръжка и обогатяване на фонда, популяризиране на инициативи за насърчаване на четенето, привличане на читатели и насърчаване на информационната им грамотност. С подкрепата на Министерство на културата и отпуснатия финансов ресурс по Програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ за 2023 г. библиотечният фонд беше обогатен и нарасна до 95 000 библиотечни единици. Дигитализираните библиотечни процеси – обработката на книги, обслужването на читатели, заемането на литература за дома, изготвянето и поддържането на електронен каталог, както и непрекъснатият достъп до интернет, отговарят на съвременните европейски стандарти.

През 2023 г. по инициатива на НЧ „Асен Златаров 1940“ – гр. Бургас, в изпълнение на целите за популяризиране и достъпност на читалищните библиотеки, беше проведена първата „Нощ в библиотеката“, с фокус отбелязване по нетрадиционен начин на Деня на будителите, 1 ноември. Това събитие може да бъде надградено през 2024 г.

Чрез дейността по популяризиране на книгата и четенето, с реализиране на креативни събития като изнесените на открито библиотеки, колегите съумяха да привлекат повече хора в читалището и в частност – в читалищната библиотека. Провокира се интерес към четенето и търсенето на нови знания. Наблегна се на работата с деца от различни възрастови групи – предучилищна, начална училищна възраст и юноши, за да се създаде отношение към книгата и библиотеката и да се изградят навици за ползването им. В тази връзка от голямо значение е доброто междуинституционално сътрудничество между народните читалищата и училищата на територията на Община Бургас и превръщането на библиотеките в образователна среда. Библиотечните работници се справиха много добре с ключовия ангажимент да стимулират любов към четенето от най-ранна детска възраст.

2. Художествено-творческа:

В читалищата продължаваха да развиват своята дейност групите, школите и съставите за автентичен и обработен фолклор в раздел песни и танци. Голям бе интересът и към индивидуалните и групови занимания по различни инструменти като китара, пиано, цигулка, гайда и обща музикална култура. Работеха активно и формациите за поп и рок пеене, литературните кръжоци, школите по арт и приложно изкуство, по керамика, моделиране и грънчарство и театралните формации. В обхвата на тяхната дейност са активностите както с деца и подрастващи, така и с хора в зряла и пенсионна възраст. Членовете им участваха в различни конкурси, състезания, пленери, изложби, фестивали. По последни данни до този момент към читалищата от Община Бургас над **1450 членове** участват в следните традиционни и съвременни любителски формации:

- ✓ **43 фолклорни** (традиционни);
- ✓ **7 театрални** (съвременни);
- ✓ **16 изобразително изкуство** (съвременни);
- ✓ **5 вокално пеене** (съвременни);
- ✓ **5 литературни** (съвременни).

3. Културна и развлекателна дейност:

България има щастието и до днес да притежава в съхранен вид богата фолклорна култура – неразривно съчетание на звук, движение, слово, ритуал и пр. Читалищата са естествените обществени центрове, които съхраняват традиционните материални и духовни богатства на селищата в община Бургас. В тях се осъществява връзката между миналото и съвременното, създава се и се възпроизвежда културата по места. Съзнавайки спецификата на региона, съхраненото на фолклорно богатство и традиции, читалищните специалисти целенасочено развиват любителското художествено творчество. Особено важно е да се насърчат носителите на това нематериално културно наследство да практикуват дейностите и да предават познания и умения на следващите поколения.

Проявите на читалищата са неразделна част от културния календар на Община Бургас – участват в тържествата по повод великденските, никулденските, рождественските, местните и националните празници. Тази година за първи път в историята на Бургас беше отбелязана 110-годишнината от кончината на Александър Георгиев-Коджакафалията. В подготовката на програмата и реализирането на гражданския ритуал участие взе НЧ „Пробуда 1880“ – гр. Бургас.

Музикалният фестивал „Сезони“, организиран от НЧ „Пробуда 1880“ – гр. Бургас с международно участие и подкрепен от община Бургас, за поредна година имаше заслужен успех и децата лауреати бяха включени в програмата на фестивала „Ах морето – джуниър“.

Арт ателиетата на „Изгрев Парк Фест 101 слънца“, инициирани от НЧ „Изгрев 1909“, представиха богатата палитра от творчески дейности, които предлагат школите при читалищата от община Бургас.

Литературният фестивал „Свято слово“ – майски срещи на славянски творци, организиран от НЧ „Любен Каравелов 1940“ с партньорството на Бургаска писателска общност, осигури свободно творческо пространство, в което си дадоха среща писатели, художници, музиканти и актьори от Полша, Сърбия, Северна Македония, Украйна, Русия, Хърватия, Чехия, Черна гора, Словения и България.

Интересен акцент в културния живот на града е арт работилница „Заплетени чудеса“. В нея децата връщат часовника на времето и заедно с игрите на открито усвояват традиционни техники за плетене на една и две куки, бродирание и шев. Техните спонтанни изложби спират минавачите и гостите на града, които съпреживяват радостта на децата от творческия процес и си спомнят за детството.

Читалищата в кварталите и в съставните селища организираха фолклорни концерти, събори, библиотеки на открито, маратони по четене и арт работилници на открито, с което направиха незабравима лятната ваканция на децата и техните семейства.

Тези и други читалищни инициативи бяха осъществени с изключителната финансова и логистична подкрепа на Община Бургас.

4. Образователна дейност:

Образователната дейност на читалищата през изминалата 2023 г. включваше представянето на нови книги, срещи с автори, които създадоха възможности за дебати по различни теми. Доброто междуинституционално сътрудничество между читалищата и учебните заведения даде възможност за реализация на съвместни дейности. От една страна читалищата осигуриха възможността за среща с живия писателски опит под формата на беседи и литературни презентации, детски утра и вечеринки на тематични места, свързани с исторически събития, а от друга страна студентите и учениците имаха възможност да участват като доброволци в дейността на читалищата. Това сътрудничество може да бъде задълбочено чрез набелязване на общи дейности и стратегии.

Организираните курсове осигуряваха мултидисциплинарен тип обучение. В школи за деца и юноши като извънучилищна форма на обучение се провеждаха занятия по български език и литература, математика, компютър, чужди езици – немски, английски, екология, забавна физика, краеведство и др., които допълват учебния процес и ангажират учениците с участие в множество конкурси, творчески пленери и обществено полезни инициативи.

Чрез иновативните форми и методи на обучение колегите си поставиха за цел да изградят положителни модели на поведение както у подрастващите, така и у по-възрастните членове на школите. Читалищата бяха основни партньори в инициативи като ученето през целия живот, неформалното учене, придобиването на трайни знания, умения и компетенции.

5. Социална дейност:

През 2023 година читалищата продължиха своето традиционно партньорство със социалните домове и учебните заведения в Община Бургас. По инициатива на НЧ „Петър Янев 1939“ – гр. Бургас, кв. Краймorie и с помощта на Община Бургас и в партньорство в храм „Св. Пимен Зографски“ беше проведен благотворителен концерт и базар за набиране на средства за лечение на Нено Михов Ненов, жител на кв. Краймorie. Благородната инициатива събра и обедини творческата енергия на децата от школата по народни танци и пеене при читалището, професионални и самодейни изпълнители.

Бургас се превърна в дом за много хора, потърсили в България убежище след войната в Украйна. Това се оказа предизвикателство и за читалищата. Важна част от социалната им дейност беше работата с бежанци и мигранти.

В НЧ „Ангел Димитров 1929“, кв. Сарафово се регистрира повишен интерес към предложените в читалището дейности, както и разкриването на нови школи. Особеното в дейността на посоченото читалище е, че работи с деца от руската и украинската диаспора. Като

пример за добра практика в областта на културната интеграция на бежанците в страната е привличането на лектори от посочените групи, които имат значителен професионален опит и квалификация. Творческите дейности се утвърдиха като добър механизъм за успешно реализиране на политиките за интеграция и социално приобщаване.

6. Работа с малцинствени групи:

Дейността за социализиране и интегриране на ромското население беше добре застъпена в читалищата, упражняващи дейност в град Бургас, в кварталите Рудник, Горно Езерово, Победа, Черно море, в селата Равнец и Българово. Школите по приложно изкуство, зумба, народни песни и танци бяха много добре приети от местните общности. В НЧ „Христо Ботев 1937“ – кв. „Победа“ децата от школите, предимно от ромски произход, взеха участия в различни културни мероприятия, печелиха награди от международни, национални и регионални конкурси. 10 деца бяха наградени с включване в лагер за талантиливи деца, други получиха отличия в областта на изобразителното и приложни изкуства, фотография и възможността за изяви в конкурс на БНР-Бургас. Талантът и трудът на децата и техните ръководители беше заслужено възнаграден. Това им дава стимул за нови творчески проекти, за които търсят подкрепа.

7. Дейност по отделни програми и проекти:

През 2023 г. читалищата участваха в следните проекти и програми:

1. НЧ „Пробуда 1880“ – гр. Бургас

- Национален фонд „Култура“ – „Програма за възстановяване и развитие на организации в областта на любителското творчество. Проектът беше реализиран от ТФ „Приказен театър“ и представителна група от ФА „Атанас Манчев“. Стойност на проекта: 16 523 (шестнадесет хиляди петстотин двадесет и три) лв.

- Министерство на културата – Програма: „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ 2023 г.

2. НЧ „Асен Златаров 1940“ – гр. Бургас

- Национален фонд „Култура“ – „Програма за любителско творчество/визуализация. Стойност: 19 970 (деветнадесет хиляди деветстотин и седемдесет) лв.

- Министерство на културата – Програма: „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ 2023 г.

3. НЧ Любен Каравелов 1940“ – гр. Бургас

- Национален фонд „Култура“ – Проект „Детска резидентска програма „Зунка – дъгата на Странджа“. Стойност: 6 747 (шест хиляди седемстотин четиридесет и седем) лв.

- Министерство на културата – Програма: „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ 2023 г.

4. НЧ „Фар 1946“ – гр. Бургас

- Общински фонд „Култура“ – „Проект за национален хоров фестивал за смесени и еднородни хорове „Нека да е лято“. Стойност: 3 000 (три хиляди) лв.

- Министерство на културата – Програма: „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ 2023 г.

5. НЧ „Пробуда 1929“ – с. Извор

- Национален фонд „Култура“ – „Проект за изработване на диск с автентичен фолклор“. Стойност: 3 852 (три хиляди осемстотин петдесет и два) лв.

8. Устойчиви културни събития през 2023 г.

- НЧ „Любен Каравелов 1940“ – гр. Бургас - „Свято слово“; „Юлски парк фест“; „Петъчен грамофон“; „Поетично кафене“;

- НЧ „Фар 1946“ – гр. Бургас – литературен конкурс „Любовта е извор“; конкурс „Миг от лятото“; конкурс „Рисунки за Никулден“;

• НЧ „Св. Св. Кирил и Методий 1985“ – гр. Бургас – изложба на гоблени; фолклорен конкурс „Шарено котле“; концерт на открито „Пъстра Цветница“; конкурс за комикси „Коледна история“;

• НЧ „Изгрев 1909“ – гр. Бургас – „Изгрев парк фест # Възрастните не разбират“;

• НЧ „Христо Ботев 1937“ – гр. Бургас – „Моите приятели котките“; „Да почистим България за един ден“ в сътрудничество с РИОСВ – Бургас; пленер на водопада Докузак; ателие „Цветоплетки“; Коледен карнавал с маски;

• НЧ „Асен Златаров 1940“ – гр. Бургас – лятна школа „Заплетени чудеса“; „Нощ в библиотеката“; литературен конкурс „Ден на четенето“; литературен конкурс „Бургас моят град“;

• НЧ „Пенчо Славейков 1983“ – гр. Бургас – конкурс „Книжки и рисунки“; конкурс „Коледни звездици“;

• НЧ „Тракия -2015“ – гр. Бургас – съорганизатор на големия тракийски събор „Памет за Тракия“; среща с авторката Тони Маркс; конкурс за рисунка на родословно дърво „Моят род е моята гордост“;

• НЧ „Васил Левски 1937“ – гр. Бургас, кв. Горно Езерово – „Маратон на четенето“;

• НЧ „Тракия 1930“ – гр. Бургас, кв. Лозово – Детски празник по повод 1 юни „Здравей лято“.

През 2023 година НЧ „Обнова“ – гр. Бургас, кв. Ветрен отбеляза своята стогодишнина с театрален етюд, атрактивно представен пред публиката от децата при Детска театрална школа „Талантино“ с ръководител Станимир Карагъзов.

НЧ Любен Каравелов 1940“ – гр. Бургас отпразнува 30-годишен юбилей на Литературно студио „Митични птици“.

Устойчивите събития, предложени от народните читалища в община Бургас, ги прави доверен партньор в създаването и провеждането на културната програма на общината, заедно с това и генератор на нови идеи за активности.

II. Разпределение на годишната държавна субсидия за читалищата в Община Бургас за 2023 г.:

Годишната държавна субсидия за читалищата в Община Бургас за 2023 г. беше отпусната, поради спецификите на политическата и финансовата обстановка, с две решения на Министерския съвет – Решение № 337/02.05.23 г. и Решение № 544/10.08.23 г.

Стандарт за една субсидирана бройка: **13 940** (тринадесет хиляди деветстотин и четиридесет) лв.

Субсидирани бройки: **97 бр.**

Завишението от стандарта за една субсидирана бройка е **14 497** (четиринадесет хиляди четирисотин деветдесет и седем) лв.

Всичко: **1 406 209** (един милион четирисотин и шест хиляди двеста и девет) лв.

Получената от читалищата държавна и общинска субсидия за 2023 година беше разходвана по предназначение, съгласно заложената за изпълнение програма и съгласно получени указания от ресорното министерство. Разчетени бяха средства за дейност, за заплати, други възнаграждения и плащания на персонала, осигурителни вноски, за издръжка, както и средства съгласно ЗЗБУТ. Според чл.23, ал.1 от Закона за народните читалища, предвидените по държавния и общински бюджет средства се разпределиха между читалищата от комисия, в която участваха представители от Община Бургас и на всяко читалище от общината. Чрез финансово обезпечени договори сумите бяха предоставени на читалищата за самостоятелно управление.

И през изминалата година читалищата получаваха финансови средства от членски внос, от дарения, такси, наеми, ренти и др. приходи/съгласно чл.20 ЗНЧ. В изпълнение на законо-

вите разпоредби са представени и отчети за изпълнение на приетата програма и разходваните средства.

През 2023 г. читалищата в Община Бургас активно допринасяха за съхраняване на националните традиции и култура, заедно с това развиваха нови активности и реализираха нови културни продукти, което ги прави неделима част от културния и социален живот на общината. Народните читалища са изключителен фактор в общия ни стремеж за формиране на уникален образ на Бургас, място за духовно и културно развитие, притегателен център за жителите и гостите на общината.

Предвид изложеното и на основание чл. 26а, ал.5 и ал.6 от Закона за народните читалища, внасям за обсъждане от Общински съвет – Бургас обобщен доклад за дейностите, осъществени от народните читалища на територията на Община Бургас, ведно с отчет за изразходваните средства с предложение за вземане на следното:

РЕШЕНИЕ:

Приема докладите за осъществените читалищни дейности на народните читалища за 2023 година – културно-просветната, библиотечно-информационната, образователно-социалната, природо-екологичната и художествено-творческата дейност, съгласно приложенията, неразделна част от настоящата докладна записка.

Приложение:

1. Справка за разпределение на субсидията през 2023 г. по читалища.
2. Доклади за осъществени читалищни дейности на народните читалища от Община Бургас през 2023 година.

ДИАНА САВАТЕВА
ЗАМ.- КМЕТ НА ОБЩИНА БУРГАС

